

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroka, zaroke 80 K. Zensitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 334.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti v Jugoslaviji:
 celoletno napre, plačan . . . K 300—
 polletno 150—
 3 mesečno 75—
 1 25—
 Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pisnena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
 Repkopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K
 Poština plačana v gotovini.

Sklepna beseda o Karlovem pustolovstvu.

Karel Habsburčan je odšel z Madžarskega. S tem se je za enkrat poskus restavracije a. o. monarhije ponesrečil. Vzdignil je malo prahu, javno mnenje pa se malo ali nič ni zanimalo za to »tragikomično avanturo« eksperimentalno. Stvar pa vendar zasluži mnogo več pozornosti od strani naše javnosti in publicistike. Kdo ve, da li nam ne bo treba še računati s ponovitvijo tega poskusa, ki bo morda še stvil moč našega mladega državnega organizma pred resno preizkušnjo? Tudi če je za sedaj šla nevarnost mimo, ostane vendar dejstvo, da se je bivšemu cesarju in kralju dve leti po njegovem padcu zopet zahotelo kraljevske krone. In to dejstvo je že samo na sebi tehtno dovolj, da zasluži živo zanimanje vse naše javnosti in kritično presojo političnih razmer znotraj in izven naših mej, ki so po dvestoletnem razvoju rodile tak rezultat.

Da Karel Habsburg ni storil tako usodnega koraka na lastno inicijativo, je gotovo. Brez dvoma gre za premišljen in dobro pripravljene politični udarec tistih nekdanjih mogočnih faktorjev okrog prejšnjega cesarskega dvora, ki so bili nositelji tiste črnozlate politike, ki je na razdvojenih in zatiranih slovenskih plemenih zgradila umetno stavbo nemško-madžarske hegemonije in ki je še tik pred padcem skušala z nečuvno brutalnostjo udušiti zmagoujočo idejo narodnega edinstva v potokih krvi.

Zadnji dogodki so nam pokazali, da ti smrtni sovražniki naše svobode niso uničeni, da se gibljejo in vztrajno zasledujejo svoj cilj — na grobu naše svobode znova postaviti staro nemško-madžarsko državo. Nevarno bi bilo podcenjevanje te težave. Nemški in madžarski nacionalizem sta nje gova naravna zaveznika, restitucija in integritet je njih bojni klic. Madžarska je to odkrito pokazala. Duna naj stoji na videz pasivno ob strani, pač le pod težo političnih razmer in gospodarske onemoglosti.

Režiserji Karlovega podjetja, stari, izkušeni državnik in spletkari, moramo načrtovati toliko previdnosti, da niso svoje akcije zasnovali na slepo, ampak da so natančno prevdarili šanse, ki so govorile za in proti uspehu njihovega podjetja. Če jim

to koncediramo, potem se nam ne hote vsiljuje množica sklepov, ki so vredni vsega razmišljanja.

Prvo, kar so ti režiserji morali vzeti v kalkulo, je pač stališče evropskih velesil napram njihovemu podjetju. Če bi bili od početka uverjeni, da je antanta odločno proti, potem bi pač sedaj še ne riskirali poskusa, ki bi bil a priori obsojen na blamažo.

Da so ga riskirali, nam je lahko v dokaz, da od strani antante niso pričakovali odločnega nasprotstva, razen eventualnih papirnatih protestov. Doživeli smo v teku dveh let naše svobode že dovolj razočaranj, poučeni smo do dobra, da je zgolj interes motor mednarodne politike.

Ali bi se čudili, če bi doživeli, da so se simpatije velesil odvrnile od nas, da bi antantini državniki, ki so jih med vojno naši emigranti-politiki z velikim trudom prepričali o potrebi razbitja a. o. monarhije, prišli sedaj do uverjenja, da bi vseeno velika država v stari obliki bolje služila njihovim interesom kot nasledstvene države? Ali bi ne bila taka monarhija boljši protitež proti boljševizmu z vzhoda in ali bi nemara ne bila taka država pod žezlom Habsburčanov, starih tekmecev Hohenzollerncev, dobra protiteža proti vsenemstvu in ne nazadnje proti — panslavizmu?

Ne da se torej zanikati verjetnosti, da je antanta posebno restavracijo če ne direktno inscenirala, pa vsaj dopustila in računati moramo s tem, da bo stala v bodočem boju med restavracijo in njenimi nasprotnimi državami nevtravno ob strani.

Če je temu tako, potem je izid boja pač odvisen od moči obeh nasprotnikov. Ne dvomimo, da sta Čehoslovaška in Jugoslavija sami dovolj močni, da odbijeta napad na njihovo svobodo, vendar pa nas že dejstvo, da so pripadniki restavracije v svojih načrtih upali na uspeh, silijo do daljnegga sklepa, da so stavili v svoj račun kot plus postavke, ki pomenijo za nas minus.

Ne bomo se motili, če iščemo te postavke v naših notranjih političnih razmerah, v vplivu vzgoje in tradicij, ne le na nerazodno maso, ampak tudi del naše inteligence, ki tava še v atmosferi c. in kr. provenijence, in v mednarodnem klerikalizmu.

Ne da se tajiti, da obstojajo take negativne postavke na naši strani, vendar pa smo prepričani, da so računi nasprotnikov napačni, da je naš narod zdrav in močan dovolj, da se bo znal za vedno obraniti, da bi se povrnilo razmere, ko je bil naš narod rob in tlačan.

Po prelitih potokih jugoslovenske krvi pač ne more biti drugače! Vendar pa nam morajo biti dogodki zadnjega tedna resen memento, da boj še ni končan, da treba nega-

tivne elemente v naši bilanci, če treba, z železno pestjo odstraniti.

Ko bo naš dom tako solidno dograjen, da bodo naši zunanji in notranji sovražniki uvideli brez uspešnost vsakega poskusa ga porušiti potem bo šele nevarnost odstranjena. Ta trenutek pa še dolgo ni prišel, saj nismo položili niti še granitnega temelja temu domu. Pozurimo se, da nas sovražnik ne prehitil!

Dr. Leo V.

Kmetiška ustaja v Istri.

Vtaja v puljskem okraju vsled laštistovskega divjanja. — Več vasi zgorelo, zažgali laštisti. — Vojaštvo strelja. Več mrtvih in ranjenih.

Trst, 5. aprila. Celo noč so se vozili vojaški brigade Lombardija iz Pule v Karnico. Kamijon za kamijon, po morju pa torpedovke, kakor da bi šlo za pravo vojno. V obrambo so bili kmetje oboroženi, potegnjeni so bile žice preko ceste in nagromadeni so bili kamnjeni. Trije vojaški so bili menda ranjeni. Iz Vodnjana je tudi prišlo vojaštvo v spremstvu fašistov. Fašisti so celo noč potem, ko je udrl vojaštvo v vas, hodili okoli in zažigali. Zgorelo je več hiš. Prebivalstvo je odšlo iz vasi.

Trst, 6. aprila. Karnico in okolice kraje je zasedlo vojaštvo. Kmetje so se zbrali v Montiču in vojaštvo skuša, pregnati jih od tam, oziroma jih vjeti. Vojaštvo se pripravlja na daljšo akcijo in je postavilo v sedanjih svojih pozicijah vojaške kuhinje in priprave s seboj mnogo živeža. Včeraj je bilo aretiranih 10 Hrvatov. Oblasti ima zapisanih še 56 oseb za provizorijalni upor, vsega skupaj hočejo aretirati okoli 70 oseb, ki so krive dogodkov po njihovem mnenju.

Okoli Karnice se vrši pravi lov na hrvatske kmete, ker italijanska oblast misli, da se hočejo združiti z uporniki v Karpanu. Poti v Karnico so zopet zavarovane na več krajih z drevjem in kamenjem. Vasi Segotič in Vrečki. Momoran in Cukoni so skoro popolnoma uničene po požaru. Fašisti so se zdivjali. Govorijo se tudi, da je v bojih padlo mnogo hrvatskih kmetov.

Iz Labinja se poroča o spopadih med italijanskimi in hrvatskimi delavci iz Karpana, ali gotovega se ne ve nič povedati. Najbrže si le italijanski žele take spopade.

Trst, 6. aprila. Poročajo se podrobnosti o karniških dogodkih. Prebivalstvo v Karnici je vedelo, kaj nameravajo fašisti, da hočejo prijeti, izgnati ali ustreliti dijaka Ciliga in jim zapaliti hiše, kakor delajo povsod. Zato je umevno, da so se postavili v obrambo, ko so prišli fašisti, vsi divil,

proti Karnici. Zvonovi so zvonili, ljudstvo pa je reklo fašistom, naj gredo, odkoder so prišli in da nimajo v Karnici ničesar iskati. Namesto, da bi se bili fašisti vrnili, so se postavili z revolverji proti ljudstvu in so drli proti orožniški postaji. Kmetje so zabarikadirali dohode v Karnico v obsegu 5 kilometrov, tako da iz Pule došlo vojaštvo ni moglo z lepa v Karnico vsled barikad in odpora kmetov. Vojaštvo je porabilo svoje oklopne automobile in streljalo. Tuhtam so bili boji, spopadi, vojaštvo je streljalo iz pušk, delovale so strobine. Počasi so se kmetje umaknili na varnejše točke in vojaštvo se je polastilo Karnice, ki je bila skoro prazna.

Tu so stopili v akcijo fašisti iz Pule in Vodnjana. Najprej so začeli vas Segotič, rojstni kraj dijaka Ciliga, zgorela je vsa. Potem so začeli vasi Veli in Mali Vrečki. Muntvoran, v vseh Cvek in Cukoni so sežgali več hiš. Pri Pekurčičih je zgorelo 15 hiš.

V knjiškem zalivu se nahaja torpedovka z 200 močmi v pomoč vojaštvu. Od brigade Lombardija sta prispela dva bataliona v Karnico in okolice. Ranjenih je nad 100 oseb. Število mrtvih je znatno.

Tekom jutra se je infanterija združila p mornarji in fašisti ter potisnila kmete proti morskim obali. Boj se bliža koncu. V Pulo neprestano vozijo ranjence.

Visokošolec Ciliga.

Hrvatskega visokošolca Ciliga, rojenega v Segotičih, opisujejo italijanski listi za jako nadarjenega, spretnega in simpatičnega agitatorja, ki zna izbrano govoriti in fascinati občinstvo. Ciligo je vpisan na češki univerzi v Pragi na filozofični fakulteti. Sin je precej imovite kmečke družine. Ciliga stoji na čelu gibanja za volitve in je zvezi z duhovniki, učitelji in nacionalisti vseh razredov in zveze ima tudi z rudnikom v Karpanu. Sicer pa je Ciliga le

eksponent veliko zasnovane organizacije proti italijanskemu režimu. Tako pravijo Italijani. Mi pa pravimo: Vrl istrski dečko je Ciliga, ki se je unrl fašistovskim divjanstvom v obrambo mučeniškega naroda! Zadnje kmetške boje je vodil baše Ciliga.

Politične vesti.

Kako se bo vršila debata o ustavi v plenumu konstituant? Beograd, 6. aprila. V četrtak 14. t. m. se prične v konstituentni generalna debata o ustavi. V političnih krogih se sodi, da bo debata zaključena do pravoslavne Velike noči. Po poslovniku bosta smole govorili od vsake stranke samo po dva govornika in sicer v generalni debati po eno uro in pol, v specialni debati pa samo eno uro. Čim bodo govorniki poslovnih strank gotovi s svojimi govorji, bo skupščina sklepala o tem, koliko drugih govornikov, ki ne bodo govorili v imenu strank, sme še govoriti. V specialni debati smejo govorniki govoriti samo k posameznim oddelkom, katerih je 14. Ko bo razprava gotova, lahko 20 poslancev ali pa vlada zahteva, da se debata završi in se more tej zahtevi ugoditi. Vlade stranke se bodo, kolikor je sedaj predvideno, omejele v debatah na minimum tako, da bo delo do pravoslavne Velike noči v glavnem završeno.

Ministrski svet, Beograd, 6. aprila. Današnji ministrski svet se je bavil v glavnem z načrtom nove stanovalniške navedbe, ki jo je izdelal bivši minister za socialno politiko Miloje Jovanović. Ker razprava o tem vprašanju ni dovedla do pozitivnih rezultatov se je razprava o tej zadevi odložila na prihodnjo sejo ministrskega sveta.

Zasedanje konstituant. Poslanec vlade večine so pozvali za petek k seji narodne skupščine, kjer se bo čitla interpelacija glede obznane. Pričakovati je na petkovi seji zelo važne debate in najbrže se bo tudi glasovalo o zaupnici vladi. Po interpelaciji dr. Sime Markovića in po odgovoru vlade se odgodijo seje konstituant do četrta dne 14. t. m., ko bo splošna debata o ustavi.

Regent ni šel v Bukarešto. Prebribo javlja uradno: Nekateri tujezemski listi so prinesli vest, da je regent odpotoval v Bukarešto. Presburo je pololažen izjaviti, da so te vesti neosnovane.

Protij zagovarja Laginjo in Korošca. Stojan Protij zagovarja v »Samoupravit« v polemiki z urednikom »Beogradskega Dnevnika« Clevarićem bivšega hrvatskega bana dr. Laginjo in dr. Korošca, pisec med drugim »Prav je in pošteno, da vzamem z nekaj besedami v obrambo tudi dra Laginjo in dra Korošca ne zaradi sebe, nego radi njih in radi splošne stvari.

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Šorli.

Zalibog je bil ubogi baron pl. Stoltz navzlic prekanjenemu in skoraj že duhovitemu izrazu, ki mu ga je bil pridobil obraz v prevarjanjih njegovega diplomatskega meštirja, že davno izgubil dar govora in zmožnost misli, pa je hodil zdaj po hribih in planinah v prvi vrsti zato, da bi vse to nazaj dobil. Zdal je uprl svoje prazne oči v ta neznani obraz pred seboj in jih spet zaprl, ne da bi izustil besedico. Treba bi bilo deset starih diplomatov njegovih duševnih moči, da bi bili postavili dve besedi zahvale.

Na ta novi neuspeh je planinec strašno skremžil obraz, in po srditosti, s katero je porabil steklenico pred seboj, bi bil človek dejal, da bo z njo razčesnil staremu diplomatu njegovo bedasto glavo. Vse prej! — Hotel je samo naliti svoji sosedinji. Ta tega pa še opazila ni, tako je bila zablodljena v polglasen pomenek z dvema mladima gospodoma tik sebe, s katerima je govorila v nekem tujem, sladkemu žvrgolenju podobnem jeziku. Očividno razburjena se je sklanjala nekoliko naprej, in skozi luč je bilo opaziti v njenem majhnem, prozornem in čisto rožnatem ušesu rahlo vzdrhtavanje. . . . Odkod je bila? Poljakinja, Rusinja ali Norvežanka — kdo ve? Toda gotovo s severa nekje, in kar sama

je prišla našemu južnjaku lepa pesmica iz njegovih krajev na um in ne hote je polglasno zapel:

Ko zvezda prelepa grofica na severnem nebu žari, ji snežec posrebril je lica, ljubezni ji laske zlati.*)

Vsa miza se je sunkoma obrnila. Mislili so, da je znorel. On pa je zardel ter se skril nad svoj krožnik, odkoder se je prikazal samo še, da je z vso odločnostjo zavrnil eno izmed posvečenih kompotskih skled, ki so mu jih ponudili.

— Češplje? Kaj pa še! Nikdar in nikoli! To je bilo preveč!

Stoli so zaropotali. Francoski akademik lord Chipendale (?), bonski profesor in še nekatere korifeje češpljske stranke so se dvignile ter v znak protesta zapustile dvorano.

Skoro so jim sledili tudi riževci. Zakaj s tako silo je zavrnil tudi drugo skledo.

Niti riževce, niti češpljeveci! — Človek, kaj si potem?!

Vse drvi iz sobe, in ledenomrzlo je to nemišanje povešenih nosov in prezirno spušenih ustnic mimo nesrečnika, ki je bil hotel po običaju svojih krajev pravkar pomočiti svoj kruh v vino, pa se zdaj kar krivi pod vseobčim zaničevanjem. . . .

Prijatelji moji, ne zaničujmo nikogar! Z zaničevanjem si pomagajo bahaški ljudje.

*) O countess gento — Estelo dou Nord — Qué la neú argento — Qú Amour friso en or, (Frédéric Mistral.)

ki so iz nič kaj postali, nelepe ženske in tepci: to je krinka, pod katero se zateka omejenost včasih podlost, in ki naj nadomesti duševnost, razumnost in dobrotljivost. Vsi grbci prezirajo druge, vsi skrivljeni nosovi se vzhajo in zmrdavajo, kadar srečajo raven nos.

No, vse to je vedel tudi naš vrl planinec. Zakaj že je bil za nekoliko prekoračil svojih štirideset let, ta »četrti križ«, kjer človek najde in pobere čudežni ključ, ki odpre življenje na stečaj, da uzreže svojo dolgo vrsto njegovih soban, tako enoličnih in razočarajočih, vedel je pa tudi, kaj velja, za kaj je poklican na svetu in kaj pomeni njegovo slavno ime. Zato mu je bilo tudi popolnoma vseeno, kaj mislijo ti ljudje o njem. Saj bi bilo treba samo, da pove, kdo je, da zakliče: »Jaz nisem nihče drugi, nego . . .«, pa bi bil klecnil ves ta napuh na kolena pred njega. Toda prav to ga je zabavalo, da nihče ne sluti, kdo je. . . .

Hudo mu je bilo edino radi tega, ker ni imel nikogar, s komer bi se bil kaj pogovoril, malo poropotal, se razodel in razmajal, nikogar, kateremu bi bil stisnil roko, se mu takole po domače naslonil na rame, poklical ga kar po krstnem imenu. Samo to ga je morilo na Rigi-Kulmu.

O, posebno, da mora človek neprestano molčati!

Naj me vrag, če se mi ne naredi nika na jeziku! si je rekel siromak, ko je taval po hotelu in ni vedel, kam bi se dal.

Stopil je v kavarno, prostorno in zaprtašeno kakor judovski tempel med tednom, ter je poklical natakarja.

»Čo vi, prijatelj — celo ljubim prijatelj! mu je rekel — prinesite mi črno kavo brez sladkorja!«

In ker fant ni takoj zaprašal, zakaj brez sladkorja, je planinec sam živahno dodal: — Navadil sem se tako v Alžeru, veste, ko sem bil tam na svojih velikih lovih.

Hotel je o tem povedati še kaj, a oni mu je bil v svoji fantomski obutvi že izpred oči, ker je moral hiteti k lordu Chipendalu, ki je ležal zleknen, kakor je bil dolg in širok na divanu pri steni in kričal s svojim trudnim glasom: »Čempajn! čempajn! Zamašek zahtevane šampanjke je oddal potem svoji bedasti ženitovanjski pok, na to pa se ni slišalo nič drugega, nego bučanje vetra v monumentalnem kaminu in mrzlo prasketanje snega na okna.

Prav tako neprijazno je bilo v čitalniškem salonu. Vsi časopisi že v rokah in vseh sto glav sklonjenih pod žarnicami okrog dolgih zelenih miz. Zdal pa zdaj je kdo zarezal ali zakašljaj, se je obrnil ali zašumel kak list — tam pa, s hrbotom proti peči, sta stala visoko nad vso to tišino — tišino učilnice — strmo in nepremično oba velika duhovnika zgodovinske vede Schwanthaler in Astier-Réhu, oba svečana in oba enako dišeča po plesnobi. Hudomušna usoda ju je bila postavila v isti čas tu gor na Rigi-ve višave, nju, ki sta se prej trideset let drug drugega neusmiljeno psovala in trgala po svojih »poslanicah«, obkladajoč drug drugega s priimki kakor: »Schwanthaler, natovorjeni osel« in »Vir ineptissimus Astier-Réhu.«

Moj položaj je drugačen in moja ledja so malo širša in silnejša, zato morem lažje prenašati insinuiranje in klevete, da se družim z ljudmi, ki niso prijatelji te naše mlade kraljevine. Zakaj vprašujem se jaz, bi naj bila ta dva sovražnika naše države? Kje so za to dokazi? Da - li za to, ker sta tako sijajno sprejela predstavitelja krone v Zagrebu in v Ljubljani, kamor ga niso mogli odvesti demokrati v času svoje šestmesečne demokratske - socialistične vladavine, in v času četrdesetnega ministiranja Svetozara Pribičevića? Da je bil dr. Laginja »do slabosti tolerantan ban«, Korošec pa eden »najboljših naših ministrov«, ti trditvi ste poleg ugotovitve o silnejšem sprejemu regenta v Zagrebu in Ljubljani edini pozitivni postavki, ki jih more Protić navesti v obrambo dr. Laginje in dr. Korošca. Gospoda Protić smo doslej smatrali za vse preje, kakor našega moža, njegova izjava glede Korošca in glede regentovega sprejema v Sloveniji, pa je nas uverila, da je mož naiven do neverjetnosti. Prepričani smo, da se bo vsa Slovenija krohotala, ko izve, da pripisuje veliki državnik Protić vso zaslugo za sijajen sprejem regenta Aleksandra v Sloveniji izključno in edino g. Korošcu. Saj vsa naša javnost, da je dr. Korošec na veličastnem in prisrčnem sprejemu kraljeviča Aleksandra v Ljubljani nedolžen kakor novorojeno dete. Vse ovačije, vse manifestacije, vse svečanosti je aranžiral napredni del slovenskega ljudstva, na čelu mu inteligenca, sokolstvo in razne druge narodne in narodne organizacije čisto celo proti volji takratne klerikalne vlade in njene predsednika dr. Brejca. V tem oziru se prav lahko preskrajšati statistični podatki, katere pripravljamo g. Protić v študiranje in uvaževanje. Ako bi se bil g. Stojan Protić vsaj malo pobrigal, da bi si pridobil objektivne informacije, potem bi našel že na prvi pogled prišel do zaključka, da ne pripada g. Korošcu niti najmanjša zasluga na triumfalnem sprejemu kraljeviča Aleksandra v Sloveniji.

— Sodba o naših klerikalcih. »Agramer Tagblatt« polaga veliko važnost na to, da je ustavni odbor z veliko večino sprejel takozvani kancelarograf, in piše: »Klerikalci vedo prav dobro, da se imajo za svoje strankarsko-politične uspehe zahvaljevati edino brezobzirni agitaciji svojih duhovnikov v Sloveniji in v onih krajih naše države, kjer je ljudstvo še malo prosvetljeno in stoji še popolnoma pod vplivom duhovščine. Če pri zadnjih volitvah so klerikalci doživeli občuten poraz. Ako se jim izvije iz rok zadnje orožje — prižnica, bodo popolnoma izgubili iz našega političnega življenja, kakaj naš narod je v svojem bistvu odaljen od vsakega verskega fanatizma in vsake verske neznanljivosti. In zakaj se bore naši klerikalci? Ko je bil Korošec v vladi, je izobno razumel, da je svojim pristajšem izvojeval najrazličnejše koristi. Delal je za in za svojo stranko, za državo in za narod pa samo tako dolgo in toliko, kolikor so to zahtevali interesi duhovščine in klerikalne stranke. Potisnjeni v opozicijo, so se klerikalci preko noči spremenili v najskrajnejše separatiste in niso pustili iz rok nobenega, tudi najhujšega sredstva, samo da bi škodovali vladi in vladni večini, če tudi so bili pri tem prizadejeni najvišji državni interesi. Ta sodba je točna in karakterizira dobro naše klerikalce.

— Iz naše razmejitvene komisije v Dalmaciji. Split, 6. aprila. Naš delegat pri razmejitveni komisiji v Dalmaciji Miloje Milojević je prejel v Drnišu od naše vlade v Beogradu obvestilo, da se evakuacija Dalmacije ne bo izvršila po conah, kakor je bilo to prvotno predvideno, marveč brez vsakega oziroma na cone.

— Radi Baroš in Delto. Beograd, 6. aprila. Naša razmejitvena komisija napram Reki je prejela od ita-

lijanskih delegatov predlog, da se naj izvoli mešana komisija, obstoječa iz jugoslovenskih, italijanskih in reških delegatov, ki naj prevzame upravo nad luko Baroš in Delto v svoje roke. Naša delegacija je to zahtevo odločno odklonila, ker pripada luka Baroš in Delto po rappalski pogodbi itak naši kraljevin.

— Kmetje proti patriarhu. Osješki »Jug« javlja, da se je dne 3. aprila vršilo protestno zborovanje kmetov iz Dalje, Bjeloga Brda in Borovega. Zborovanje je bilo naperjeno proti eventualnim poskusom, da se vzpostavi vlastelinstvo patriarha v Dalju. Zborovanja se je udeležilo tudi nekaj poslancev. Ministrstvu za agrarno reformo se je poslala ta le resolucija: Ker se v tem trenutku ko se pričena reševati vprašanje vlastelinstva, javljajo nekateri glasovi, ki bi mogli ogroziti rešitev tega, za nas življensko važnega vprašanja, naglašamo mi kmetje iz Dalje, Bjeloga Brda in Borovega, da imamo pravice na svojo domovino, in zahtevamo svojo segregacijo nazaj in prosimo ministra za agrarno reformo, da pri reševanju tega vprašanja vpoštevata naše zahteve, ki gredo za tem, da se nam vrne naša svoboda, ki nam je bila pod tujim gospodstvom odvzeta.

— Svica zagotavlja, da bo na bivšega cesarja Karla bolj pazila. Beograd, 6. marca. Švicarska vlada je obvestila našo vlado, da namerava odločiti voditi nad bivšim cesarjem Karlom strožje nadzorstvo in nadzirati tudi njegovo delovanje.

— Za avtonomijo protestantske cerkve v Vojudini. Beograd, 6. aprila. Pri ministrstvu ver se je zglašila deputacija protestantskih svetenikov iz Vojudine ter predložila zahtevo, da se dovoli protestantski cerkvi v Vojudini avtonomija.

— Italijanski kolonijalni politiko je precej ostro žigosal v rimskem senatu senator Libertini. Izjavljal je, da je bil vedno za italijansko kolonijalno ekspanzivnost, zlasti da bi mogla služiti uspešno izseljevanju. Libio smo hoteli upravljati kakor kako provinco italijanskega kraljevstva, pa smo poslali tja številno birokracijo, ali brez potrebnega vzleta in brez nujno potrebnih svojstev, tako da ni znala nastopiti proti lakavosti domačinov in računati z njihovimi čustvi. Upravitelji so bili sedaj vojaški, sedaj civilni, pa so se vedno menjavali. Sledile so vojaške ekspedicije, ki so pokvarile ves italijanski prestiž napram prebivalstvu. Nasvetoval je končno ministrstvu za kolonije, naj opusti vse dosedanje metode v kolonijalni politiki, ker se niso obnesle. Govorniku so večkrat segali v besedo in kričali, da naj neha, ker ni bila večina senata nič več Libertinijeva kritika kolonijalne politike. Libertini pa je odgovoril, da bo povedel marsikaj, ko bo v razgovoru kolonijalni proračun.

— Razkroj boljševiške vojske. Osebe, ki prihajajo iz boljševiške Rusije, pripovedujejo, da je cela vrsta boljševiških polkov odrekla poslušnost, ko je bilo treba nastopiti proti vstajam. V Moskvi sami so nekatere vojaške čete pričele pobijati komunistične poveljnike in se priključile vstajam. Ko je bila vstaja zadušena, so kolovodje teh vstajskih polkov pobili. Več, ki jo trosijo boljševiški voditelji v svet, da je vstasko gibanje popolnoma zatrto, ne odgovarja resnici. V resnici se razpršene vstasko čete znova zbirajo in reorganizirajo. Organizirani in neorganizirani vstasi so tako pokvarili železniške zveze med posameznimi boljševiški središči, da je komunikacija med njimi mogoča le pod zaščito oklopnih avtomobilov. Desorganizacija boljševiške vojske postaja od dne očitnejša. Dezertacije so na dnevnem redu. Ubežniki postajajo potem navadno najagilnejši organizatorji vstajskih čet.

munija, pričela svoje delo v palači Cighi. Minister za zunanje posle grof Sforza je imel otvoritveni govor.

— d Rim, 6. aprila. (Stefani) V nagovoru, s katerim je italijanski zunanji minister grof Sforza pozdravil udeležnike konferencie nasledstvenih držav, je izjavil med drugim: Konferenca mora izvršiti nalogo, ki je določena v st. germainski in trianonski mirovni pogodbi. Najboljše sredstvo, da se zavarujejo upravičeni gospodarski in politični interesi tukaj zastopanih narodov, je to, da pričnejo med temi državami neposredna odkrita, srčna pogajanja. Želim, da bo konferenca ustvarila atmosfero pametnih in pravičnih dogovorov. Čeprav bodo ti dogovori trenutno le materialnega značaja, bodo vendarle vplivali na politične odnose tukaj zastopanih držav. Konferenca bo dokazala, da je v sedanjih družbi gospodarski procvit enega naroda nemogoče, ako ni v zvezi s procvitom sosednih narodov. Ako bodo sklepi konferencie pravični, bo vsak dosegel dva cilja, namreč da pospešuje gospodarske interese svoje dežele in da obogati dragoceno dedščino moralne odkritosrčnosti in nacionalnih tradicij.

BRIAND O POLITIKI PROTI NEMČIJI.

— d Pariz, 6. aprila. (Radio Zagreb) V svojem govoru v senatu je izjavil ministrski predsednik Briand, da izvira finančna kriza Francije iz tega, ker mora zmagovita država gledati na to, da zavaruje valuto premaganca, kateri mu je dolžan veliko denarja. Briand je rekel, da Francija nikoli ni odklonila pogajanja in posvetovanja s svojimi zavezniki glede možnosti plačevanja nemških dolgov. V Londonu se je dokazala zla volja Nemcev. Nemški protipredlogi so bili naravnost žaljivi, kar se najbolje razvidi iz odgovora, ki ga je dal Nemcem Lloyd George. Pogajanja v Spaai in v Parizu so imela v prvi vrsti namen, da omogočijo Nemčiji, da more plačati svoje dolgeve. Ker pa je danes zavzela odklonilno stališče, je razvidno, da Nemčija ne bo plačala, čeprav ji je mogoče.

BRIAND O POLOŽAJU. — NAŠA ZVEZA S FRANCIJO?

— d Pariz, 5. aprila. V proračunski debati v senatu je izjavil ministrski predsednik Briand o položaju napram Nemčiji: Spaaski in pariški dogovor sta bila poizkus konkordata z nasprotnikom, ki ga pa je odklonil. Sedaj obstoi samo še versailleska mirovna pogodba. Sankcije se bodo izvedle. Kmalu se Nemčija ne bo več mogla odtegniti svojim obveznostim. Z vsa odločnostjo je poudarjal ministrski predsednik, da bo Nemčija čutila močno roko, ako se bo hotela odtegniti svojim obveznostim. V svojem govoru je Briand nadalje izjavil, da je Anglija s sovjetsko Rusijo sklenila trgovinski dogovor. Francija smatra za boljše, da ne nastopi iste poti. Ministrski predsednik je nadalje omenil položaj na vzhodu ter izjavil, da vlada v Siriji splošno zadovoljstvo in da je mir popoln. Francija uživa popolno zaupanje. Palestina je pod mandatom zaveznikov. Nato se bavi ministrski predsednik s potovanjem razkralja Karla in veli: Ako imamo zaveznike, je najboljšo sredstvo, da služimo Franciji, če spoštujemo obveznosti, ki smo jih sklenili z Italijo, Češko-slovaško in Jugoslavijo. Spoštovati smo te obveznosti. Povratek razkralja Karla na Madžarsko bi bil mogel povzročiti krvave dogodke. To opravičuje popolnoma stališče, ki ga je v tej zadevi zavzela Francija. Briand je končal z zagotovitvijo, da bo vlada pokazala vso odločnost, da zastopa interese Francije.

FRANCIJI JE TREBA AMERIŠKE POMOČI.

— d Nauen, 6. aprila. Kakor doznava Agencija Unigraph iz Washingtona, je bivši francoski ministrski predsednik Viviani naznanil amer. predsedniku Harlingu, da je treba Franciji ameriške pomoči, če hoče ohraniti svetovni mir, ker bi Nemčija gotovo izvajala še silnejši odpor v vprašanju reparacij, če bi Amerika ne hotela sodelovati s Francijo v tem pogledu. Francoska vlada želi, da bi ameriške čete še dalje ostale ob Renu.

TREBA JE ENERGIJE PROTI NEMČIJI.

— d Pariz, 6. aprila. »Petit Journal« se peča z govorom ministrskega predsednika Brianda, ki ga je imel v senatu o priliki razpravljanja o proračunu zunanega ministarstva. List pravi, da je bil to zelo lep govor in zelo važen, ker kaže, da bo Francija vodila zoper Nemčijo najenergičnejšo politiko in upora-

bila prisilne ukrepe, če bi se Nemčija še dalje zadržala tako, kot doslej. List pravi, da je vzbudil ta govor veliko zanimanje med senatorji. Če bi Nemčija po 1. maju ne izpremenila svoje politike in bi še nadalje poizkušala izogniti se izvedbi svojih obveznosti, tedaj jo mora gotovo doseči težka roka zaveznikov. Treba je, da se napravi konec spletkarjenju nemške vlade pri vladi Zedinjenih držav, katero pa na srečo ni uspelo, ker je washintonska vlada tozadevni nemški poizkus odbila. Tudi je treba privesti Nemčijo k zavesti, da ni tožitelj, ampak obtoženec.

OBSEJO VILJEVOPRISTAJ.

— Opole, 5. aprila. Medzavezniško posebno sodišče je glavnega ravnatelja Hohenzollernskega rudnika Hübnerja, v čigar podjetju so svojčas našli orožje, obsodilo na pet let ječe. Stiri odgovorni uredniki nemških listov v Gorenji Sloveniji, ki so objavili vest o zatvoritvi varšavske borze, so bili obsojeni na 5000 mark globe in na ječo od 8 do 15 mesecev.

MEDNARODNI DIJASKI KONGRES.

— d Praga, 6. aprila. Na mednarodnem dijaškem kongresu se je sklenilo, da se sedež osrednjega odbora prenese za leto 1922 na Rumunsko. Bodoči svetovni kongres se vrši leta 1924 na Poljskem. Po dolgi in živahni debati se je sklenilo, da se v Bruslju osnuje osrednji urad, ki bo zbiral podatke o raz-

Tragikomedija Karla Habsburžana.

KARLOVO SLOVO OD MADŽAROV.

— d Budimpešta, 6. aprila. (Zagreb) Bivši kralj Karel je prestopil madžarsko - štajersko mejo snoči ob deseti pri kraju Gyafalva. Na madžarski strani so ga pričakovali madžarski zastopniki z grofom Batthianijem na čelu, kakor tudi deputacije mest in vasi iz zapadne Madžarske ter več tisoč ljudi. Bivši kralj se je poslovil od navzočih in se med burnimi ovacijami in med sviranjem madžarske himne odpeljal dalje.

MADŽARI PROTESTIRAJO...

— d Budimpešta, 6. aprila. Madžarsko časopisje jemlje poročila o odpotovanju razkralja z olajšanjem na znanje, protestira pa energično proti temu, da mala antanta te afere ne smatra za končano.

MADŽARSKA VLADA IN STRANKE.

— d Budimpešta, 5. aprila. Stranka malih kmetovalcev je imela danes zvečer daljšo sejo, na kateri je ministrski predsednik grof Teleki govoril o okolnostih pri odpotovanju razkralja in na kateri je polje-

merah dijaštva v posamnih državah in ki bo delal na to, da se ustanovi sanatorij za tuberkulozne dijake.

RUDARSKA STAVKA V ANGLIJI.

— d London, 6. aprila. (Brezzično) Železničarji kažejo malo volje, udeležiti se boja med rudarji in lastniki rudnikov. Voditelj pristaniških delavcev svetuje k novim pogajanjem. Odločitev delavske trozve se pričakuje jutri.

— d London, 6. aprila. Stavka joči rudarji so v splošnem mirni. Sedaj je nekaj rogov, ki pa niso posebnega pomena, poplavljeni. V rudokopih delajo prostovoljci s salskami. To pa je vsak dan težje.

— d London, 5. aprila. (Wolff) »Star« javlja, da je na Škotskem prišlo do ponovnih spopadov med stavkajočimi in delavolnimi rudarji. Pri tem so se opustošile obratne naprave. Več rudarjev in drugih oseb je bilo ranjenih. Kakor javlja isti list, so se pri vojski in mornarici uknili vsi dopusti. Vsi odsotni vojniki in mornarji so bili poklicani k svojim oddelkom.

GRŠKO - TURSKA VOJNA.

— d Smirna, 6. aprila. Grško frontno poročilo javlja, da se je grška armada umaknila na črto, na kateri je bila pred ofenzivo. Grki so zavzeli Burgas 45 km južno od Ušaka in razkopirali pri tem 300 Turkov. Osvojili so kolodvor v Čibriku in porazili 2000 Turkov.

delski minister Szabo-Nagyatad naglašal, da so energične odredbe vlade eventualno zadržale energične odredbe z druge strani. Konferenca je sklenila glede vprašanja odgovornosti vlade za najnovejšo dogodke delegirati poslanca Kovacs kot govornika.

MALA ANTANTA IN KARLOV PUČ.

— d Praga, 6. aprila. »Česke Slovo« javlja, da se države male antante popolnoma strinjajo glede vseh vprašanj, ki se tičejo vstopa vitve Habsburgovcev na Madžarskem in imajo popolno privoljenje velike antante. Karlov puč je dokazal, kako malo je zaupati madžarski vladi. List meni, da se svoječasno začeta pogajanja v Brucku ne bodo nadaljevala toliko časa, dokler mala antanta ne dobi potrebnih jamstev za to, da se kaj takega ne ponovi več.

KAREL V ŠVICI.

— d Buchs, 6. aprila. Posebni vlak z razkraljem Karlom je ob 4.53 pasiral švicarsko mejo. Do incidentov ni prišlo. Spremljevalci razkralja se vrnejo najbrž jutri dopoldne na Dunaj.

Madžarska vlada je užaljena in ogorčena...

— d Budimpešta, 6. aprila. Med interpelacijami, ki so bile predložene narodni skupščini, se nahajata dve, ki se nanašata na prihod razkralja Karla na Madžarsko. Ministrski predsednik Teleki je izjavil med drugim: »Takrat ko smo pričeli z Avstrijci pogajanja glede odhoda kralja, sem se zanimal za to, kdo je njegovemu veličanstvu nasvetoval, naj pride na Madžarsko. Ugotovil sem, da se je ta načrt izdelal v inozemstvu. Noben Madžar se ni udeležil teh posvetovanj. Prihod kralja je pri nas vseh povzročil največje presenečenje. Nekateri izcemski listi so opisali dogodek v popolnoma napačni luči in so lansirali v javnost najgorostnejše vesti. Vsekakor govorijo dejstva za to, da so bile te vesti ne samo popolnoma fantastične in hudobne, ampak tudi izjemno nepravilne, temveč so se objavljale z namenom, da bi razburjale gotove kroge v inozemstvu.« Ministrski predsednik je v svojem nadaljnjem govoru razložil, da sta kolikor kralj toliko vlada ravnala popolnoma premišljeno in ne pod zmanjnim pritiskom. Narod je vsled tega izdržal težko preiskunjo konsolidacije in oni, ki je računal na to, da bo pri tem položaju prišlo do razkola v narodu, ni prišel na svoj račun. (Burno odobravanje.) Ministrski predsednik Teleki je nadalje izjavil, da se je ugotovilo, da so kralja prevzeli v defetistični nameni položaj popolnoma drugačen, kakor so kralju povedali njegovi svetovalci. Madžarski narod sme korakati naprej samo z malimi koraki. To je rekel kralj sam. Z ozirom na notranji in zunanji položaj je sklenil zapustiti deželo. Odločnega vpliva za ta sklep je bila pred kratkim objavljena nota poslanikškega sveta. Njegovo veličanstvo je torej odločilo popolnoma prostovoljno. (?) Pač se je od znanj izvršil pritisk, ki ga pa ne smatramo za upravičenega. Vmešavanje inozemstva namreč ne odgovarja niti mirovni pogodbi, niti pravičnim zvezam narodov. Protestirali smo proti temu vmešavanju v naše notranje zadeve. (Burno odobravanje.) Sploh se na vlado ni odločila k akciji na podlagi tega vpliva, temveč vpoštevajoč dolžnosti politični položaj. Ministrski predsednik je končal svoj govor s prošnjo, naj bi se pri preostli dogodkov tudi v bodoče ohranila hladnokrvnost.

— Zunanji minister dr. Grats je opozarjal na dogovor, sklenjen med vladami v Pragi, Beogradu, Bukarešti in Rimu. Na podlagi tega dogovora je češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš pred dvema mesecema izjavil, da bi povratek Habsburžanov na Madžarsko pomenil casus belli. Silne izjave so podale tudi jugoslovenski, romunski in italijanski činitelji. Ob priliki nepričakovane prihoda kralja so zastopniki omenjenih držav pri madžarski vladi ponovili te izjave. Vlade male entente so torej napram Madžarski zavzele grozljivo stališče in po dobljenih informacijah niso ostale samo pri grožnjah. Vladi je te informacije naznanila kralju v Sombotelju, ki je takoj izjavil, da bo, ako bi njegovo bivanje na madžarskih tleh povzročilo za deželo velike nevarnosti ali težka ogroženja, takoj zapustil Madžarsko. Kralj je svoj sklep prilagodil edinoletu interesom naroda. Kralj ni v nobenem trenutku ogrožal vitalnih interesov madžarskega naroda. Vprašanje madžarskega prestola je po pravnem stališču notranja zadeva madžarskega naroda, čeprav mora narod iz političnih vzrokov ozirati se na želje zunanjih sil. Kar so sosednje države napravile v tej zadevi napram Madžarski, je v zgodovini brez primera. Brez primera je, da so tuje sile z grožnjo vojne prisilile državo, čije neodvisnost so same pogodbeno priznale, da pri odločitvi svoje državne oblike in svojega državnega poglavarja vpoštevajo njihovo voljo in njihove interese in da so jih prisilile, da je moral v nasprotju z obstoječimi madžarskimi zakoni odstraniti človeka, ki je kot Madžar upravičen bivati na madžarskih tleh. Pri tem ta izgovor ni bil niti potreben, ker so bili vsi činitelji edini v tem, da bo kralj zapustil deželo. Se bolj čudno luč meče na to grozljivo dejstvo, da sta isti dva državi, ki sta najbolj energično zahtevali odstranitev kralja, namreč Češkoslovaška in Jugoslavija, podvzeli pri švicarski vladi korake v tem zmislu, da Švica ne bi več dovolila, da se kralj vrne na švicarsko ozemlje. (Zi-vahno gibanje.) Na eni strani sta torej zahtevali od Madžarske nekaj, kar sta na drugi strani skušali preprečiti ali vsaj otežiti, kar stavlja njihovo ravnanje in njihovo cilj v dolgi sumljivi luč. V dnevnih navidezih nasprotstev interesov med narodom in kraljem se je pokazalo, da narod

Telefonska in brzojavna poročila.

PLENARNA SEJA KONSTITUTIVNE ANTE.

— d Beograd, 5. aprila. 12. redni sestanek ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 15.15. Prisotni so bili vsi ministri. Tajnik dr. Vojislav Janjić je prečital zapisnik zadnje seje, ki je bil sprejet brez izjem. Za tem je bil prečitan ukaz o rekonstrukciji vlade Nikole Pašića od 26. marca t. l. Potem so se prečitala poročila o odobrenju odsotnosti nekaterih poslancev, nadalje prošnje in pritožbe, ki so se odkazale pristojnim oddelkom. Nadalje se je prečitalo poročilo imunitetnega oddelka glede izločitve posl. Ant. Brandtnerja, Ant. Franiča in Radka Zusića sodišču. To poročilo pride na dnevni red. Zatem so se prečitale razne interpelacije, ki so se odstopile pristojnim ministrom. Tajnik je prečital poročila ministrov o interpelacijah, ki pridejo na dnevni red. Nadalje se je prečitalo poročilo ministrice pravde zahteve po izročitvi nekaterih poslancev sodišču, kar se je odstopilo imunitetnemu oddelku. Prebrala se je ostavka poslanca dr. Miladina Velickovića-Svinarijeva in poslanca dr. Tomislava Tomljenovića na poslanski mandat modruško-reške županije. Ostavki sta se odkazali verifikacijskemu oddelku. Poročevalce verifikacijskega oddelka je prečital

poročilo verifikacijskega, zatem pa so se čitali spisi ustavnega oddelka, iz katerih je razvidno, da je ta oddelk dovršil svoje delo. Poročilo ustavnega oddelka se bo tiskalo ter razdelilo med poslance na prihodnji seji. Zatem se je določil dnevni red prihodnje seje, ki je nastopni: 1. Interpelacija posl. dr. Šima Markovića od 30. januarja t. l. radi »obznane« bivše vlade dr. Vesnića. 2. Interpelacija posl. Mihaila Stojića od 31. januarja na ministra za šume in rudo. — Seja se je zaključila ob 5.45 ter se bo prihodnja vršila v petek 8. t. m. ob 4. popoldne z navadenim dnevnim redom.

OTOK KRK POD HRVATSKO.

— d Zagreb, 6. aprila. Današnje »Narodne Novine« prinašajo regentov ukaz, ki ga je podpisal tudi notranji minister in s katerim se področje otoka Krka in onih delov občine Kastav, ki po rappalski pogodbi pripadajo naši kraljevin, podreajo upravi zagrebske pokrajinske vlade. Ta začasna naredba ne bo vplivala na poznejšo ureditev uprave in je stopila danes v veljavo.

RIMSKA KONFERenca.

— d Rim, 6. aprila. Danes dopoldne je konferenca nasledstvenih držav, na kateri so zastopane Italija, Avstrija, Madžarska, Jugoslavija, Poljska, Češkoslovaška in Ro-

nima interesov, ki ne bi bili obenem interes kralja in nasprotne. Minister je uverjen, da bo nauk o sveti madžarski kromi tvoril podlago za obnovo madžarskega naroda. (Dolgotrajno živahno odobravanje.)

Iz naše kraljevine.

— Konferenca o železniškem prometu. Dopolnjenik »Riječi« javlja, da se pri ministrstvu za promet vrši seja ravnateljev vseh železniških ravnateljev, na kateri se razpravlja o ureditvi in razširjenosti našega prometa.

— Za ruske begunce. Pred nekoliko dnevi je mestni župan dr. Hengl sklical enoto, na kateri je bilo sklenjeno, da se osnuje fond za pomoč ruskim beguncem. Nadalje se je sklenilo, da se določi skupna menza za vse tukaj bivajoče Ruse. Ruski begunci, ki imajo zaslužek, bi dobivali hrano za plačilo, drugi,

ki brez lastne krivde ne morejo dobiti dela, pa bi dobivali hrano brezplačno. Ta menza je pričela poslovati v nedeljo dne 3. aprila. V odoboru sta župan dr. Hengl in general Panta Gruič.

— Nušič v Osijeku. V ponedeljek je došel semkaj načelnik umetniškega oddelka za prosveto Branišlav Nušič, ki ostane v Osijeku nekaj dni.

— Poskušeni samomor. Hčerka bivšega železniškega ministra Veljave Vukovića v Beogradu je v trenutku duševne zmedenosti segla po revolverju ter se ustrelila. Zadala si je tri težke rane, vendar upajo zdravniki, da jo ohranijo pri življenju. Gospodična je zelo mlada in vrlo simpatična devojka. Vzrok samomoru ni znan.

Volitve v višji šolski svet.

Silajna zmaga svobodništvenega učiteljsstva.

Na poverjeništvu za uk in bogostanje je bil danes ob 11. dopoldne končan dva dni in pol trajajoči skrutni volitev ljudsko- in meščanskošolskih zastopnikov v višji šolski svet. Izid volitev je sledeči:

Ravnatelj meščanske šole g. Luka Velenc je dobil 2338 glasov, gđ. Miklavčičeva, voditeljica v Kranju 1224, g. Anton Gnus, nadučitelj v Dolu 1106, namestnika: g. I. Matko, nadučitelj v Novem mestu 1232, g. Karl Humek, ravnatelj meščanske šole v Mariboru 2333 in g. Anton Hren, nadučitelj v Studenih pri Mariboru 1117 glasov. — Klerikalni kandidati so dobili: g. Ivan Štrkelj, nadučitelj na Viču 477 glasov, g. Lovrec, nadučitelj 458, učitelj g.

Firn 456 in učiteljica gđ. Jurjevčič 457 glasov.

Zmagala je torej izpompatno večino kandidata lista »Udruženja jugoslovenskega učiteljsstva«. Častna zmaga napredne organizacije proti reakcionarnim elementom, ki hočejo postaviti šolo, ki ima nalogo vzgojati mladino v krepkem državnem duhu, pod kontrolo rimskega klerikalizma. Te volitve so pokazale javnosti, da je napredno, jugoslovensko čuteče učiteljsstvo sklenjeno v tako trdno organizacijo, da je ni moči, ki bi jo strla. Poraz »Slomskarjev« je tako občuten in katastrofalen, da se bodo v bodoče najbrže premislili, da bi se še kdaj spuščali v borbo s svojimi svobodništvomskimi tovariši.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. aprila 1921.

— Neresnične vesti o mobilizaciji naše vojske. V zadnjem času lansirana je iz zlih namenov v inozemstvu vest o mobilizaciji naše vojske. Poleg tega počelo se pa sliče vesti cirkulirati tudi po našem ozemlju. Ni sumnje, da zbirajo take vesti protidržavni in nezadovoljni elementi in to z namenom, da vzbude med širokimi masami ljudstva nezadovoljnost in da preprečijo, oziroma onemogočijo na ta način pravičen razvoj naše državne organizacije. Na podlagi tozadevnega dopisa ministrstva za notranje zadeve objavlja deželna vlada, da so te vesti neresnične in da se bo proti prenaševalcem in razširjevalcem takih vesti najstrožje postopalo po tozadevnih zakonitih določilih.

— Čemu razburjenje? Zaradi kancelarparagrafa so klerikalci ogorčeni in razburjeni ter kriče, da je vera v nevarnosti zato, ker se je sprejela v ustavo določba, da duhovniki vseh veroizpovedovanj ne smejo zlorabljati božjih hramov za strankarsko-politično agitacijo. Že doslej so klerikalci prirejali povsodi protestne shode in zborovanja, na katerih so ščuvali ljudstvo proti državi, češ, da je izzvala borbo proti katoliški cerkvi s tem, da je uvedla v šole sokolski telovadni sistem, ki je baje protivtrski, no, sedaj, ko je ustavni odbor sprejel kancelarparagraf, bodo seveda še bolj rogovili in kričali. A zakaj ta krik in vik, ko vendar piše današnji »Slovenec« in ugotavlja v svojem uvodniku »Kancelarparagraf in njegove posledice« doslovno: Čisto napačno je naziranje, kakor da bi smatrala Ljudska stranka s kancelarparagrafom ogrožene svoje strankarske interese in kakor da bi politična moč iste stranke slonela na prepotenti duhovščini ali zlorabe njene duhovske oblasti v politične svrhe. Nasprotno, zavedamo se, da bo kancelarparagraf utrdil Ljudsko stranko in njene vrste podestoril. Ako je ta slovesna »Slovenčeva« izjava resnična, ako bo kancelarparagraf v resnici samo utrdil klerikalno stranko in njene vrste podestoril, čemu rjovejo sedaj klerikalni voditelji, kakor ranjeni bivoli, ako bo kancelarparagraf po priznanju njihovega glavnega glasila samega do našal klerikalcem neizmerne koristi in jim zopet pripomogel do absolutne nadvlade v Sloveniji?

— Dovoljene občinske doklade v Ljubljani. Deželna vlada je dovolila mestni občini Ljubljanski, da sme v dobi od dne 1. julija 1920 do dne 30. junija 1921 po vsem svojem ozemlju pobirati nastopne občinske doklade na direktno davke, razen na dohodarino, plačarino, invalidski davek in davek na poslovni promet, in sicer na hišnonajemni in hišnonazredni davek 35%, na zemljiški davek in na splošno pridobitno IV. razreda davčnih obvezancev 50% ter na ostale direktno davke 65 odstotkov.

— Knjigovodstvo in valuta pri vknjiževanju tujih akcijskih družb. Minister za trgovino in industrijo je na osnovi člena 11 Uredbe o ustroju ministristva trgovine in industrije ukazal sledeče: Vse tuje v naši kraljevini, morajo vse svoje

akcijske družbe, ki smejo poslovati knjige, katere vporabljajo v svojem poslovanju, voditi v službenem jeziku ter zaračunati v domači valuti. Za striktno izvrševanje tega ukaza bo skrbelo ministrstvo po posebnih organih.

— Odvetniška vest. Dr. Ferdo Lašič, odvetnik v Ormožu, se preseli v trih mesecih s svojo odvetniško pisarno v Maribor.

— Imenovanje sodnikov-lajkov. Za sodnike-lajke iz trgovskega stanu so pri okrožnem sodišču v Mariboru imenovani: Viljem Berdajs, Alojzij Kržižnik, Ferdo Plinter, Franjo Pišek, Vilko Weixel in Karel Worsche.

— Iz policijske službe. Premeščena sta konceptna praktikanta: Josip Hribernik od policijskega komisarijata v Mariboru k policijskemu ravnateljstvu v Ljubljani in Stanko Kos od policijskega ravnateljstva v Ljubljani k policijskemu komisarijatu v Mariboru.

— Iz politične službe. Premeščeni so okrajni glavarji: dr. Bronislav Fišer od predsedništva deželne vlade k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani, dr. Fran Logar od predsedništva deželne vlade k poverjeništvu za notranje zadeve (oddelek I.) ter Miroslav Senekovič od poverjeništvu za notranje zadeve k predsedništvu deželne vlade.

— Vremenski preroki. Izredno toplim in jasnim dnevom je sledilo v torek za nekaj minut deževno vreme, ki se je hitro umaknilo mrzli burji. Tako smo imeli v sredo zopet prav hladen, a tudi zopet solnčen dan. Takisto je danes solnčno in vmes deževno pršenje. Z Dunaja poročajo, da je okoli 10. do 15. pričakovati novega mraza in — snega. Nevarnost za dreve in grmovje je torej velika; pomladanske obleke naj izginejo zopet, a kožuhi zagospodarijo baje znova vsaj do konca t. m. Kmetje si nujno žele dežja. Če ga ne bo, preti nov val dražnje. Upajmo, da so se proroki zmotili!

— Novi sedeži za občinske odbornike. Ker bi štel novozvoljeni ljubljanski občinski svet 48 občinskih svetovalcev mesto dosedanjih 45, se bodo morali v mestni dvorani vpostaviti še 3 sedeži.

— Glavno volišče za volitve občinskega odbora v Ljubljani bo v Mestnem domu.

— Učiteljski koncert. Zvečer ob 8. priredi »Ljubljanski učiteljski pevski zbor« koncert v »Unionu«. Ta na novo osnovani zbor toplo pozdravljamo in priporočamo njegovo prireditelstvo v mnogobrojni poset.

— Usposobljenostne preizkušnje za slovensko stenografijo na srednjih in nižjih sorodnih šolah se bodo vršile dne 23. aprila in po potrebi tudi naslednje dni na I. državni gimnaziji v Ljubljani. Prošnje za prijem pri preizkušnjah je treba vložiti pri predsedništvu izpraševalne komisije (deželna vlada, poverjeništvu za uk in bogostanje).

— Razstava risb na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Povodom znanstvene ekskurzije obrtne-daljevalne šole v Celju je tehniška srednja šola v Ljubljani priredila razstavo risb, ki nam pred očujejo stavbe v domačih slogih in različne predmete slovenske ljudske umetniške obrti, oziroma uporabo slovenskih ljudskih umetniških motivov v modernem smislu pri pohi-

štvu, stavbah itd. Ker je razstava posebno za obrtnike zanimiva, bo vsakomur brezplačno pristopna v soboto, dne 9. in v nedeljo, dne 10. t. m. od 8.—12. dopoldne. Udeležniki občnega zbora »Probude« si lahko ogledajo razstavo v soboto pred občnim zborom od 17. do 18. ure. Razstava se nahaja v pritličju tehniške srednje šole, v desnem traktu, soba št. 15.

— Za oskrbnika veleposestva Friderika Habsburžana v Baranji je končoveljavno imenovan Anton Kristan, ki je že odložil svoj poslaniški mandat. Na njegovo mesto pride v konstituantno strokovni tajnik Tokan. Kristan dobi od dohodkov veleposestva prvo leto, kakor smo že poročali, 5%, drugo leto 3%, tretje leto pa 2%. Tri leta je Kristanova služba sploh neodpovedljiva.

— Za ozimino in travo manjka zdaj povsod moč. Dež, ki je te dni rosil, je premočil tla komaj 5 cm na globoko, a že drugi dan je zopet mrzla sapo vse posušila. Kmetje poljedelci po deželi si pomagajo s tem, da vozijo na njive in travnike v sodih gnojnic, da pospešijo s tem nekoliko rast žita in trave, zlasti po peščenem svetu. Potreba bi bilo 3- do 4dnevnega izdatnega dežja, inče bo suša zamorila pomladansko uspevanje žita in trave.

— Vrhovi planin so dobili v noči od torka na eredo novo snežno odejo, temperatura je v zadnjih 24 urah znatno padla.

— Tudi mal prispevek k okrasitvi mesta. Pretečeno zimo je dala uprava glavnega kolodvora očediti, oziroma obrezati po obeh straneh ceste na južno železnico vsa drevesa, ki so bila tega že res silno potrebna. Zadnje dni pa so nadomestili suha in manjkajoča drevesa z mladimi lipami. Poleg tega so postavili ob južni strani ceste tudi nekoliko klopi, ki bodo dobro služile udobnosti občinstva. Zeleti je seveda, da bi razni nepridipravi pustili klopi v miru ter jih ne poškodovali ali celo onesnažili z različnimi neumestnimi pisarjami, kar se jako rado in pogostokrat dogaja.

— Stražo in čuvaje v parke! Zdaj je začelo drevje in grmičevje v drevo-redih in parkih poganjati in prihodnje dni se prično po teh šetalisčih postavljati tudi klopi. Da pa se obvarujejo parki zlobnega poškodovanja po podivjani mladini in pred vandalizmom pijanih tolp, je treba postaviti v te nasade stalno stražo, a to ne samo po dnevu, nego tudi ponoči.

— Razpust društva. Vlada je razpustila društvo »Deutscher Bergverein in Maribor« in sicer iz državnih interesov.

— Prometna banka v Ljubljani je bila nacionalizirana. A to se v uradovanju prav nič ne pozna. Uraduje se namreč večinoma nemški in nekateri uradniki menda slovenskega prav nič ne znajo. Tozadevno smo prijeli več pritožb.

— Goveje meso zopet na trgu. Ker je tržno nadzorstvo ukinilo maksimalne cene govejemu mesu, je prišlo meso zopet na trg. Na stojnicah so prodajali mesarji meso po 32 K in več, po mesnicah pa do 36 K in celo 40 K. Polno živine imamo v deželi, mesa v izobilju, a vse to izvažajo brezvestni ljudje v inozemstvo, domače prebivalstvo pa puste stradati! To je škandal, ki nima primere. Vlada vse to početje mirno gleda in ne ukrene ničesar. Ogorčenje med občinstvom je že tako veliko, da se bojimo, da bi ne prišlo do dejanskega izbruha ljudske nevolje.

— Čuden prijatelj. Zelo močan Rudolf Pahor je v hlevu okra del svojega sohlapca Jak. Porleca. Odnescel mu je čevlje, hlače in srajco. Sam je bil zelo raztrgan.

— Nesreča? Zagoneten slučaj. Uradnik zavarovalnice banke »Slavijev«, 19letni Adolf Ravnikar je v nedeljo okoli 3. popoldne odšel na sprehod proti Fužinam, kjer je ostal do noči. Po noči se je vračal proti Ljubljani, a do danes se ni povrnil na svoj dom. Zelo zagonetno je, kam je Ravnikar izginil. Kakor javlja »Policijski dnevnik«, je Ravnikarja baje neki orožnik videl ležati ob strugi Ljubljanice in ker je bil v nenormalnem stanju, ga je pustil na mestu, da bi se prespal. Domnevajo, da je Ravnikar padel v Ljubljano. Oblečen je bil v zeleno obleko in na glavi zelen klobuk.

— Srčna nevroza. Bančna uradnica Miroslava J. iz Zg. Šiške je v uradu obolela. Nezvestna se je zgrudila na tla vsled srčnega napada. Prepeljati so jo morali z rešilnim vozom v bolnišnico.

— Najdene granate. V neki drvarnici Pod trančo 2 so povodom selitve neke stranke našli dve ročni granati.

— Iz ljubljanske bolnice. V ljubljansko javno bolnico je letos silen naval bolnikov na vse oddelke. Dnevno sprejmejo nad 50 bolnikov. V treh mesecih je bilo sprejetih 2859 oseb in samo v marcu 1084, toraj skoraj polovico. Vsi oddelki so prenapolnjeni.

— Žepna tatvina. Med tekmo je neznan žepar na igrišču športnega kluba »Ilirije« izmaknil v veliki gneči gledalcev tapetniškemu

vajencu Alojziju Zadravcu 650 K gotovine. Zadravec tatvine ni niti zapazil, tako izvežban je bil žepar v poseganju v tuje žepce.

— Ah ta kanarček! Lepi kanarček, ljubljenc neke zasebnice na Mestnem trgu je doživel težko avanturo. K tičnici se je pred božičnimi prazniki priklatil mlad nepridiprav, neki dimnikarski pomočnik. Segel je z roko v tičnico, prijel dragega kanarčka, ga vtaknil v žep in odšel. Kanarčka je pozneje nepridiprav prodal neki stranki na Emonski cesti za 200 K. Kanarček je bil žalosten, kajti ni bilo več nežne roke zasebnice. Sedaj so kanarčka po dolgem času izsledili in vrnili za njim tugujoči zasebnici. Nepridiprava pa bodo v tičnici pod ključ.

— Težavna izsleditev tatu. Že dolgo časa zasledujejo drznega kolodvorskega tatu, ki je pred božičnimi prazniki izmaknil učiteljici gđ. Nežiki Klun kovčeg, v katerem je bila obleka in perilo v skupni vrednosti 24.350 K. Tat je pozneje kovčeg lepo izpraznil in ga za državnim kolodvorom proč vrغل.

— Od gospodarja je pobegnil. Mesarski vajenec, 16letni Jakob Škerjanc je pobegnil od svojega gospodarja, mesarja Anžiča na Karlovski cesti. Pobegnil je iz bojazni pred gospodarjem, kateremu je skrivaj jemal vino iz kleti, a so ga pri tem zasačili.

— Kap je zadela. Na inženirskem sestanku v restavraciji hotela »Union« je okoli 11. ure ponoči nenadoma postalo slabo višjemu nadzorniku Obratnega ravnateljstva Južne železnice g. Leopoldu Klingovskemu. Ko so tovariši odhajali iz restavracije, se g. Klingovski ni mogel več premakniti s stola, ker so mu noge popolnoma odpovedale. Zadela ga je delna kap. Prenesli so ga na stolu pred glavni vhod, od koder so ga na to rešilnim vozom odpeljali v bolnišnico na VII. oddelek. O njegovem zdravstvenem stanju še ni izdana natančna zdravniška diagnoza.

— Redek ponočni gost. Na drevju mestnega parka poleg belgijske vojašnice se je pred par dnevi naselil star čuk, ki se od večera do pozne noči javlja s svojim tužnim glasom, zjutraj pa zopet odleti proti šišanskemu gozdu.

— Požar v mariborski vojaški pralnici. Iz Maribora poročajo: V torek okrog 15. je izbruhnil v vojaški pralnici vojaške bolnice požar, ki je uničil vse lesene dele pralnice. Desinfektor in druge slične naprave so ostale nepoškodovane. Ogenj je nastal vsled razbeljenega dimnika desinfektorja.

— Smrtna kosa. Na Jesenicah v Savi je umrla ga. Fani Vidie roj. Mencinger, soproga pekoveške mojstra. P. v. m.!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Četrtek, 7. aprila: Mrakov. ((Ob znanih cenah.) Izven.

Petek, 8. aprila: Gospodična Julija.

Don Pietro Caruso. Red C.

Sobota, 9. aprila: Mrakov. Red A.

Nedelja, 10. aprila: Gospodična Julija.

Don Pietro Caruso. Ob znanih cenah. Izven.

Fonedeljek, 11. aprila: Mrakov. Red D.

Opera.

Četrtek, 7. aprila: Lepa Vida. red B.

Petek, 8. aprila: Zlatorog. Red A.

Sobota, 9. aprila: Thais. Red D.

Nedelja, 10. aprila: Tosca. Izven.

Fonedeljek, 11. aprila: zaprto.

— H koncertu Mire Devove in Larise Vasiljeve. Gospa Mira Costaperaria - Dev bo izvajala na koncertu 11. t. m. poleg drugih skladb Kačarovskega »Bosanske sevdalince«.

»Sano« je bosanski žensko krstno ime. »Sevdah« je silno hrepenenje po ljubeni, ki jo more utetiš edinole smrt.

— U potoku bistra vodac je lahka, nedolžna pesmica naivnega hercegovskega pastirja. »Vino piju age Sarajlijec. Strog Mohamedov zakon prepoveduje svojim vernikom piti vino, a prevzetni age Sarajlije prekrši ta zakon in pije vino. Narod se zgraža nad tako groznim grehom. »Poljska Dumac: Skoro vse poljske narodne pesmi prevaja duh domoljublja. Narod, vzrasel v vednih borbah za svobodo, vzgaja mladino v ljubezni do domovine. Tudi dekle hoče spremiti svojega dragega na bojne poljane in če ji ljubi pade v boju, ga hoče položiti v grob in prositi Boga, da jo skoro združi z njim. »Finlandska narodna« je porogljiva pesem lahkoživga mladčnika. Ljubica mora biti; začasno ima manj prikupljivo, jupa pa dobiti v klatkem lepšo. »Škotske narodne«. Škotska piščalka doni veselo. Vesel je piščalek kakor rod, iz katerega je izšel dovipni in veseli vaški bohemien.

— Larisa Vasiljeva je rojena v Omsku. Studirala je sedem let harfo na petrogradskem konservatoriju pri učitelju Erdeliju, klavir pa 10 let. Po absolviranju študij leta 1915. je koncertirala po Ruskem, v Sibiriji, v Omsku, Tomsku, Vladivostoku, Ruskem Ostrvu itd. Anzavezana je bila v orkestru srbskih legionarjev; po begu iz Rusije je koncertirala v Ruskem krožku v Pragi. Kot begunko jo je pot privedla v Ljubljano.

— »Ljubljanski Zvon« št. 8. ima to-le vsebino: Tone Gaspari: Iz Cikla: »Oblakle«. — Ivo Šorli: Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nedednostih. — Anton Vodnik: Mogoča...

Dr. Ivan Prijatelj: Duševni profili naših preporoditeljev. — Janko Glasert Jutro. — Ivan Zorec: Njena pot. — Iv. Albrecht: Epitaf. — Pastuškin: Nova ljubezen. — Dr. Ivan Lah: Prof. Ernest Denis. — Janko Glasert: Nedeljski izletniki. — L. Kuhar: Borba. — Pastuškin: Draga sija. — Dr. France Goršič: Keber contra Mazovec in Jančigaj. — Alojzij Gradnik: Na Erjavčevem grobu. — Vilko Mazl: Verica. — Janko Samc: Pogovor v noči. — Književna poročila. — Kronika. — Nove knjige.

Društvena vest.

— Osrednja Zveza javnih namoščencev in vpokojencev ima v soboto 9. t. m. ob 20. v posvetovalnici mestnega magistrata nujno sejo širšega odbora. Dnevni red: 1.) Odobritev zapisnikov zadnjih dveh sej. 2.) Kriza v predsedstvu in redni občni zbor. Predseduje I. podpredsednik prof. Reissner. Navzočnost vseh delegatov je nad vse priporočljiva. — Tajništvo.

— Občni zbor šentjakobsko-trnovske moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se vrši v soboto dne 9. t. m. ob 8. zvečer v gostinji pri Lozarju, Rožna ulica, z običajnim dnevnim redom.

— Naknadna delitev preostale moke pri poverjeništvu organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico se vrši še s a m o v petek 8. t. m. V poštev pridejo samo člani in članice, ki imajo najmanj pet in več družinskih članov. Glede verodostojnosti števila družinskih udov je prinesla uradno potrdilo.

Izpred sodišča.

— Odmev konstituantnih volitev. Za časa volitev v konstituantno je zakon strogo prepovedal vsako točenje alkoholnih pijač. Klerikalec Lovrenc Jemec iz Prapreč pri Lukovici se ni oziral na to določbo zakona in je na dan volitev svojim zvestim točil vino in žganje kar na debelo. Za to pristojno ljubljansko deželno sodišče ga je obsodilo na 24 ur zapora ali 10 kron denarne kazni. Kaj se to pravi? Da bo v prihodnje vsak gostilničar mirno točil, ker je globa 10 K taka bagatela, da jo z lahkoto plača vsak berač.

Gospodarske vesti.

— g Živinski semenj. Na večerajšnji živinski semenj v Ljubljani je bilo pripeljanih 397 konj, 88 pitanih volov, 91 krav, 20 telet in 235 plemenskih prašičev. Kupčije goveje živine so bile zelo živahne. Italijani in Nemci so kupili veliko število živine. Večraj in danes je trdka Polacco odpeljala 4 vagone živine. Cena goveji živini je na sejmu nekoliko padla. Cene so se gibale od 20-23.50 K žive teže.

— g Občni zbor Narodne banke. Dne 4. t. m. dopoldne se je vršil glavni letni občni zbor delničarjev Narodne banke. Poleg drugega je bilo sklenjeno, da se da državi posojilo 850 milijonov dinarjev na podlagi bonov. Ukinjen je bil prejšnji sklep, da se morajo nove delnice vplačati v zlatu ter se bodo lahko vplačale v srebru. Za vsak zlati dinar se bodo morali plačati 4 srebrni dinarji. Od dobička banke dobi država 60%, banka pa obdrži 40%. Sprejela se je bančna bilanca ter je bil odkor izrečen absolutorij. Dobiček Narodne banke znaša za preteklo leto 5.556.849 dinarjev. V prometu je bilo dinarskih novčanic za 680.886.310 dinarjev in dinarsko - kronskih novčanic za 2.661.241.400 dinarjev, vsega skupaj torej za 3.342.127.710 dinarjev. Končno je bil izvoljen novi odbor, v katerega so izvoljeni namesto nekaterih odstopivših novi člani.

Borzo.

— d Zagreb, 6. aprila. Devize: Berlin 233-234, Budimpešta 50-52, Bukarešta 0-203, Italija 598-604, London 564-567, Novi Jork (kabel) 143.50 do 144.50, Novi Jork (žek) 0-143, Pariz 1015-1025, Praga 192.50-193, Švica 0-2500, Dunaj 21.10-21.20. Valute: ameriški dolarji 141.50-142, avstrijske krone 22-23, bolgarski lev 162-0, carski rubli 71-75, češkoslovaške krone 186-0, angleški funti 0-560, francoski franki 0-1040, napoleondori 475-0, nemške marke 230 do 233, romunski lei 195-203, italijanske lire 592-600, turške lire 500-0.

— d Beograd, 6. aprila. Devize: London 142.25-142.50, Pariz 255-258, Novi Jork 0-37, Solun 263-268, Rim-Milan 149-150, Berlin 58-58.50, Praga 48.10-48.15, Dunaj 5.20-5.30. Valute: angleški funti 138-140, francoski franki 252-254, ameriški dolarji 35.50-35.80, grške drahme 262-270, italijanske lire 146-148, romunski lei 49.50-50, češkoslovaške krone 46.50 do 47, bolgarski lev 42-42.50, nemške marke 57.50-58, avstrijske krone 5.70 do 5.90, 20dinarski zlati 23-23.10, napoleondori 0-122.

— d Dunaj, 6. aprila. Devize: Amsterdam 23.400-23.500, Zagreb 464.50 do 468.50, Bukarešta 957.50-967.50, Beograd 1863-1883, Berlin 1102 do 1108, Budimpešta 238-240, London 2630-2650, Milan 2815-2835, New York 671-675, Pariz 4742.50-4782.50, Praga 907-913, Sofia 820-830, Varšava 79-81, Curih 11.700-11.750. Valute: dolarji 665-670, bolgarski lev 807.50-817.50, nemške marke 1101 do 1107, angleški funti 2615-2635, francoski franki 4720-4760, holandski goldinarji 23.350-23.450, italijanske lire 2805-2925, jugoslovenski dinarji

1851—1871, poljska marka 84—86, romunski jeli 950—962, carski rublji 288 do 294, švicarski franki 11.625—11.675, češkoslovaške krone 906.50—912.50, madžarske krone 239—241.

Najnovejša poročila.

DUNAJ ZASEDE ČESKOSLOVAŠKA?
Pariz, 6. aprila. V diplomatskih krogih se zatrjuje, da je dobila Češko-Slovaška pooblastilo, da zasede Dunaj v slučaju, ako se tirolsko in salzbursko prebivalstvo pri ljudskem glasovanju, ki je določeno na dan 24. t. m., izreče za priključitev Tirolske in Salzburske k Nemčiji. Za ta slučaj ima baje tudi Jugoslavija posebna pooblastila.

ZAKONODAJNI ODBOR.

—d Beograd, 6. aprila. Ker je ustavni odbor končal svoje delo za načrt ustave, ki se bo predložil skupščini za sprejem, se je preustrojil v zakonodajni odbor, ki se poveča za 18 članov. Ta odbor šteje 60 članov ter bo takoj začel svoje delo za zenačenje zakonov in uprave v naši državi.

KAREL V ŠVICI

—d Buchs, 6. aprila. Točno ob 17. je dospel poseben vlak z bivšim cesarjem Karlom s štiriurno zamudo v Buchs. Spremljali so ga italijanski, francoski in angleški častniki. Bivšega cesarja je sprejel polkovnik Kissling in potem so se opravile formalnosti glede potnega lista. Vožnja se je nadaljevala preko Sargansa v salonskem vozu z rednim vlakom, ki se je mogel odpeljati z zamudo pol ure. Začasno bivališče bivšega cesarja Karla bo v Luzernu. Bivša cesarica Zita, ki je v avtomobilu dospela v Buchs, je spremljala svojega soproga. Kot spremstveno moštvo se je peljalo nekaj mož armadne policije. Enentni častniki so se vrnili na Madžarsko.

—Bern, 6. aprila. Bivšega kralja Karla načelnik za tiskovne posle poroča listu »Bund«, da je bivša kraljica Zita v svoji izpovedbi waaadtski policiji samo izjavila, da je le ona sama vedela za odpotovanje svojega soproga. Skrbela je za to, da ni nihče v Pranginsu nič zvedel o tem. Napačne pa so trdi-

tve, da je bivša kraljica inspirirala za podjetje.

IZ MADŽARSKE NARODNE SKUPŠČINE. — NEZAUPNICA VLADI.

—d Budimpešta, 6. aprila. Poslanec Rassay je naposled predložil predlog, v katerem se vladi izreka nezaupanje in zahteva ustanovitev devetčlanskega preiskovalnega odseka, ki naj zbornici v 30 dneh poroča o potrebnih odredbah. Nadalje se zahteva ustanovitev drugega devetčlanskega odseka, ki naj predloži zakonski načrt o ustavi. (Zahteva odobravanje in ploskanje na desni.) Debata se odgodi na jutri.

USTAVITEV DELA V AVTO. MOBILSKI TVORNICI FIAT. 13.000 DELAVCEV BREZPOSELNIH.

—d Milan, 6. aprila. »Corriere dela Sera« javlja, da je ravnateljstvo avtomobilске tvornice Fiat sklenilo, ustaviti obrat, ker so delavci zahtevali, naj ravnateljstvo prepusti njim odločitev, kateri delavci naj se odpuste. Ravnateljstvo je to zahtevo odklonilo. Po usta-

vitvi obrata bo 13.000 delavcev brez posla.

IZ DEZELE ANARHIJE.

—Verona, 6. aprila. V Roveru chiari je prišlo do pobjev med fašisti in socialisti. Fašisti so vrgli bombe v občinsko poslopje. Le s težavo je bil ogenj zaduščen. Delavsko hišo so opustošili. V Perugiji divjajo anarhisti, ki nastavljajo to mesto in drugodi bombe, tako da je prebivalstvo v vedni nevarnosti. V Toscani so bili krvavi boji na raznih krajih. V Laterini so fašisti zažgali ljudski dom. V Pecciolu je bil krvav boj med socialisti in fašisti. Slično po raznih drugih krajih: spopadi, kri, mrtvi, bombe, požigi.

PRED RAZPUSTOM ITALIJANSKE ZBORNICE.

—Rim, 6. aprila. Včeraj je zboroval ministrski svet, na katerem je Giolitti prečital poročilo, ki se predloži kralju za razpust zbornice. Poročilo je bilo sprejeto. Ta te den bo imel ministrski svet zopet sejo, v kateri se bo bavil z novimi volitvami.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH NIH DRŽAV V RIMU.

—d Rim, 6. aprila. Na današnji seji konference nasledstvenih držav je imel za ministrom za zunanje posle grofom Sforzo romunski poslanik v Rimu Lahovari govor, v katerem se je zahvalil Italiji za inicijativno pri sklicanju konference nasledstvenih držav v Rimu in hvalil italijanskega kralja. Predlagal je, naj se načelnik italijanske delegacije marki Imperiali izvoli za predsednika konference. Marki Imperiali se je zahvalil za izvolitev in prevzel predsedstvo. Konferenca se je delila v dve komisiji. Prva se bo bavila z upravnimi in pravnimi zadevami ter bo zborovala ob torkih, četrkih in sobotah; druga pa se bo bavila z gospodarskimi in finančnimi zadevami ter bo imela seje ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

PALMA

pristni kavčukovi podpetnik se doblja povsod.

Masivna obednica

iz trdega lesa se proda.

Rimska c. 23, Tomše.

Stavbena parcela

v nadaljevanju Ilirske ulice se proda. Povpreje se pri K. Dostal, Sv. Petra cesta 3/II.

Absolvent

trg. banč. tečaja išče službe pri kakšni trgovini. Ponudbe pod »Delaven/2418« na upr. Slov. Naroda.

Meblovano sobo

ščem za takoj ali pozneje. Istotam se proda elegantna celotna obketa za srednjo sloko postavbo (1800 K) Al. Hilt, Gradišče 8/II.

Proda se:

40 ha bukovega in smrekovega 70 let starega gozda. 1 in pol ure od kolo-dvora. Ponudbe pod »SPT« na anonimno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana.

Narodna knjigarna

v Ljubljani, Prešernova ulica 7

prevzela je zastopstvo

vseh narodnih in historičnih

jugoslov. slik

izdanih po Petru Nikoliću.

Opazarija se zlasti na najno-

vejšo in najboljšo reprodukcijo

našega regenta.

Slike se ogleda lahko v knji-

garni, kjer se dobe tudi vsa

.. natančna pojasnila. ..

Narodna knjigarna

Opremljeno ključarstvo sredi Ma-rjane bora na prodaj. 35.000. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda.

Išče se v Ljubljani prazna soba

za pisarno. Ponudbe na pisarno dr. Ivan Tavčar, Sodna ul. 2

Postelja iz medenine

in drugo se proda. Ogledati od 9—10. Stritarjeva ul. 3/1.

Hiša v bližini Blede

se ceno proda, pripravna posebno za kakšnega obrtnika. Naslov pove up av Slov. Naroda.

Mlado dekle

k otrokom se sprejme. Plača po dogo-voru in s o-obnosti. Vpraša se v Wi-drovi trgovini, Selenburgova ulica 3

Čebulno seme

originalne italijanske vrste, gente Ma-mouth, jaune geant — Rocca, rouge geant Rocca Brunn, se dobe pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Gospodična

s svojo posteljino ali brez nje išče stanovanja za takoj. Gre tudi soston-ovat ter plača v živo ali denarju. Ponudbe pod »Živež/2422« na upravo Slov. Naroda.

Mesarski pomočnik

33 let star, samski, z dobrimi sorčevati. Išče službo. Ponudbe na upravo Slo-venskega Naroda pop »Pr morec/2416«.

Proda se moška bela obleka

in čevlji beli št. 42. ženska svilena obleka (Montekleid), kopirna preša, nekaj posode in več drugih stvari. Izve se v uprav. Slov. Naroda.

Družabnik

se išče za ustanovitev prvovrst-nega, brezkonkurenčnega in zelo dobičkanosnega podjetja. Strokovno znanje ni potrebno, za-dostuje kapital. Dopisi pod »Ja-dranska/2410« na upravo Slo-venskega Naroda.

Angleški premog in an-gleški koks

za vsake vrste industrije kakor za plavže, plinarne etc. dobavljiva trdka »Eugenio Chlorini« Trst.

Izvozna dovoljenja laške države pre-skrbi trdka sama.

Hiša na prodaj. Kje, pove uprava Slov. Naroda. 2398

Proda se le na salonska opravla, cena 7000 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda.

Sprejme se takoj postrežnica

z dobro plačo, hrana v hiši. M. P. Mostel trg 19, I. nadstir.

Privovrstne krojaške pomočnike

sprejme Alojzij Lombar, Sp. Šiška 95.

Šivilja za fine obleke, samo prvovrstna

moč, se sprejme takoj proti do-bremu plačilu. — Zdenka Rodič, modni atelje, Ljubljana, Gradišče stev 8 I. B.

Dobro ohranjen klavir

se ceno proda Dunajska c. 71, na-spreti artiljer. vojašnice.

Jzurjen strojnik išče stalne

službe. Nastop takoj. Ponudbe pod »Jzurjen 2266« na upravo Slov. Naroda.

Vila »Donava« naprodaj

V predmestju na prijaznem prostoru. Poizve se pri la-triku Lavriac, Jese-nice 145, Gorenjsko.

Švedski semenski oves

prilpoda trgovina s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ul. 12.

Trgovski lokal

v centru Ljub-lane, pritičje vhod na trg, suh in svetel, prikladen za vsako trgovino ali manjšo pisarno, se radi preseljuje takoj odda. Ponudbe pod »2500/24 9« na uprav. Slov. Na-roda.

Iščem kleparja

izurjenega v stavbni stroki kakor tudi iz-urjenega kovarja za vsa kovaška de-la. Ponudbe pod »Št 2436« na upravo živo Slovenskega Naroda

Proda se

radi preselitve ro ugodni ceni kom-pletne postelja, otroški voziček, stensko zrcalo 100x60. Ogleda se lahko: Moste Ciglerjeva ul. 115, pritičje.

Trgovski pomočnik

išče službo v mestu ali na deželi več špecije in železine. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Trgo-vski pomočnik 2420« na upravo Slov. Naroda.

Proda se pritična

hiša

prilporna za trgovino z deželniimi pri-delki in lesom s 7 gozdniimi parcelami in srenjskimi pravicami, na lepem letovišču-kem kraju na Gorenjskem. Prodajo se tudi eventualno samo gozdne parcele ali tudi posamezne. Odda se posestvo v najm, hiša z gostilno in gos odarskim posopiem z obsejanim pol em pod ugodnim pogojem. Pismene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Prilporna/2427«.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m. Podrobnosti odv. pisarna dr. Iva-na Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva cesta 8.

Proda se v last gozdno posestvo

arond ranih 185 orolov, 30 orolov njev in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lesa ca 20.000 m³. Na-praviti se da najmanj 40.000 zel. pra-gov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi itd., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od Zel. po-staje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosedne parcele.

Gen miljon kron. Plačilni po-goj ugodni. Na prodaj samo do 10. t. m.